

HAMINAN KAUPUNGIN KONSERNIOHJE

Haminan kaupunginvaltuusto

15.6.2021

SISÄLLYSLUETTELO

Konserniohje

1 §	Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite.....	3
2 §	Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen.....	3
3 §	Konserniohjeen sitovuus.....	3
4 §	Konserniohjeen soveltamisala ja määritelmät.....	3
5 §	Kaupungin toimielinten toimivallanjako sekä jako strategisiin ja toiminnallisiin/operatiivisiin yhteisöihin.....	4
6 §	Kaupunkikonsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus	5
7 §	Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen.....	6
8 §	Kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen.....	7
9 §	Velvollisuus hankkia kaupungin kanta asiaan ennen päätöksentekoa.....	7
10 §	Keskitetyt konsernitoiminnot	8
11 §	Konsernitalous	8
12 §	Henkilöstö	8
13 §	Kaupungin tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen	9
14 §	Tytäryhteisöjen hallitusten jäsenille maksettavat palkkiot ja korvaukset.....	10
15 §	Hyvä hallintotapa ja johtaminen kaupunkikonsernissa	11
16 §	Tiedottaminen.....	11
17 §	Konsernin tilintarkastus	11
18 §	Tarkastuslautakunta.....	12
19 §	Sisäinen tarkastus	12
20 §	Ohjeen voimaantulo.....	12

Liite: Hyvä hallintotapa ja johtaminen

KONSERNIOHJE

1 § Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Konserniohjeen tarkoituksena on varmistaa konsernin kokonaisedun, valtuuston tytäryhteisölle asettamien omistajapoliittisten linjausten sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen osakeyhtiölain ja kuntalain edellyttämällä tavalla. Konserniohjeessa määritellään, miten tytäryhteisöjen ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta järjestetään.

2 § Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Konserniohje liitteineen on hyväksyttävä tytäryhteisön yhtiökokouksessa ja hallituksessa. Samalla tytäryhteisö sitoutuu konserniohjeen noudattamiseen kokonaisuudessaan. Tytäryhteisön hallituksen tulee toimittaa konsernijohdolle pöytäkirjaote ohjeen hyväksymisestä yhteisöä sitovaksi.

3 § Konserniohjeen sitovuus

Kuntakonsernissa hyväksytyjä konserniohjeita noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta pakottavasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä, sopimuksista tai säännöistä muuta johdu.

Käyttäessään omistajaohjausta kaupunki ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Tytäryhteisöjen hallinnossa toimivien tulee noudattaa konsernijohton erikseen antamia, suullisia tai kirjallisia toimintaohjeita. Tarvittaessa toimintaohjeet yksilöidään valtakirjalla, pöytäkirjanotteella tai erillisellä päätöksellä.

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on ilmoitettava ristiriidasta välittömästi kirjallisesti konserniohjeessa erikseen mainituille tahoille (esim. kaupungin keskushallintoon sekä kaupunginjohtajalle).

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

4 § Konserniohjeen soveltamisala ja määritelmät

Kaupunki tytäryhteisöineen muodostaa kaupunkikonsernin. Konserniohjetta sovelletaan kaikissa Haminan kaupunkikonserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä sekä niiden tytäryhteisöissä. Kuntayhtymissä ja kaupungin osakkuusyhteisöissä kaupungin edustajien tulee pyrkiä siihen, että konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Jos konserniohjeen ja hallintosäännön ohjeistus johtaa erilaiseen tulkintaan, niin silloin sovelletaan ensisijaisesti konserniohjetta. Kaupunginhallituksella on oikeus tehdä teknisluonteisia tarkistuksia konserniohjeeseen.

Osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien ohjaukseen konserniohjetta noudatetaan soveltuvin osin.

Haminan kaupungin konserniohjeissa tarkoitetaan:

- konserniohjeella tätä ohjetta
- kaupunkikonsernilla (Hamina-konserni) omistusrakennetta, johon kuuluvat Haminan kaupunki sen liikelaitokset (konserniemo) sekä tytäryhteisöt
- tytäryhteisöllä kaupungin kokonaan omistamaa yhtiötä tai yhtiöitä, joissa kaupungilla on määräysvalta (kirjanpitolaki I luku 5 § ja osakeyhtiölaki I luku 3 §) sekä muuta yhteisöä tai säätiötä, jossa kaupungilla on määräysvalta
- osakkuusyhteisöllä osakkuusyrittä, jossa kaupungilla on 20-50 %:n omistusosuus ja enintään puolet osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä (kirjanpitolaki I luku 8 §)
- kuntayhtymällä kuntalain 49 §:n tarkoittamaa kuntien yhteistoiminnan muotoa
- konserniyhteisöillä tytäryhteisöä, osakkuusyhteisöä ja kuntayhtymää
- konsernijohdolla kaupunginhallitusta ja kaupunginjohtajaa
- kaupungin johdolla kaupunginjohtajaa ja valvontavastuuhenkilöä
- valvontavastuuhenkilöllä kaupungin viranhaltijaa, jonka kaupunginjohtaja on määrännyt valvomaan liikelaitoksen ja kaupunkikonserniin kuuluvan yhteisön toimintaa ja taloutta sekä raportoimaan liikelaitoksen/yhtiön toiminnasta konsernijohdolle.

Haminan kaupungin konsernirakenne esitetään talousarviossa.

www.hamina.fi/wp-content/uploads/2019/12/Talousarvio-2020-ja-taloussuunnitelma-2021-2022.pdf

5 § Kaupungin toimielinten toimivallanjako sekä jako strategisiin ja toiminnallisiin/operatiivisiin yhteisöihin

Kaupunginvaltuusto hyväksyy keskeisten tytäryhteisöjen tavoitteet talousarvion ja taloussuunnitelman yhteydessä.

Kaupunginhallitus johtaa ja ohjaa kaupunkikonsernia. Kaupunginhallitus vastaa strategisten yhteisöjen johtamisesta ja ohjaamisesta sekä valmistelee hallintoelimien jäsenten nimeämisen niihin. Kaupunginhallitus nimeää jäsenet toiminnallisten/operatiivisten yhteisöjen hallintoelimiin (kaupunginvaltuusto nimeää edustajat Kymsoten ja Kymenlaakson liiton toimielimiin).

Edelleen kaupunginhallituksen tehtävänä on valvoa ja ohjata tämän ohjeen mukaisesti, että strategisesti merkittävät yhteisöt ja liikelaitokset toimivat kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti. Kaupunginhallitus-valvoo myös sitä, että näiden yhteisöjen toimintapolitiikat ovat kaupungin päämäärien mukaiset.

Kaupunginjohtajan tehtävänä on koordinoita konsernijohtamista. Kaupunginjohtaja ohjaa ja valvoo myös toiminnallisia/operatiivisia yhteisöjä sekä valmistelee hallintoelimien ei-poliittisten jäsenten nimeämisen niihin. Kaupunginjohtajalla on oikeus tarvittaessa nimetä yhtiökokouksen tai vastaavan toimielimen edustajan varahenkilö.

Valvontavastuuhenkilön tehtävänä on perehtyä yhteisöjen toimintaan, seurata ja valvoa yhteisöjen toimintaa sekä toimia yhdyshenkilönä kaupungin ja yhteisön välillä.

Strategisissa yhteisöissä yhteiskuntapoliittisilla näkemyksillä on merkittävä rooli, kun taas toiminnalliset/operatiiviset yhteisöt toteuttavat omistajan yhteisölle antamaa rajattua tehtävää ja niiden tavoitteena on hoitaa tehtävä tehokkaasti ja taloudellisesti.

Strategisia yhteisöjä ovat:

a) tytäryhtiöt

Hamina Asunnot Oy tytäryhtiöineen
Haminan Energia Oy tytäryhtiöineen

b) kuntayhtymät

Kymenlaakson Liitto
Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä
Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä, Kymsote

c) osakkuusyhteisöt ja muut strategisesti merkittävät yhteisöt

Cursor Oy
HaminaKotka Satama Oy
Kiinteistö Oy Haminan Hailikari

Toiminnallisia/operatiivisia yhteisöjä ovat mm. Linnoituksen Uimahalli Oy, Kymenlaakson Vesi Oy, Haminan Kulttuuriperintösäätiö, Venehamina Oy, As. Oy Vehkalahden Kustaanmäki, As. Oy Haminan Satamakatu 3 sekä kaupunkikonserniin kuulumattomista yhteisöistä Kymenlaakson Sähkö Oy, Kymenlaakson Jäte Oy, Kymenlaakson pelastuslaitos ja KS-Tieto Oy (Kymijoen ICT).

6 § Kaupunkikonsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kaupunkistrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kaupunkikonsernin kokonaisedun mukaista. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Tytäryhteisön hallitus vastaa asianmukaisen taloudenhoidon järjestämisestä. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Mikäli tytäryhtiön hallitus toimii omistajan ohjauksen vastaisesti, on kaupunginjohtajan tuotava asia kaupunginhallituksen tietoon.

Kaupungin talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kaupunkikonsernin talouden vastuut ja veloitteet. Tätä varten tytäryhteisöjen hallitusten tulee toimittaa kaupungin edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Tämän lisäksi tulee toimittaa tietoja mm. tulevista konserni- ja yhtiöjärjestelyistä, merkittävistä muutoksista mainittujen yhteisöjen liiketoiminnassa ja toimialassa sekä merkittävistä sitoumuksista konsernijohtoon tarkemmin määrittelemällä tavalla.

7 § **Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen**

Kaupungin tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta.

Tytäryhteisöt noudattavat talousarvion ja tilinpäätöksen laadinnassa sekä osavuosisiraportoinnissa kaupungin talouspalveluiden antamia ohjeita ja aikatauluja. Tytäryhteisöt ovat velvollisia raportoimaan valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä niihin liittyvistä riskeistä toisen osavuosisikatsauksen yhteydessä sekä tilinpäätöstä laadittaessa. Tytäryhteisöllä tulee olla tätä varten riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet. Todennäköisesti realisoituvasta riskistä on raportoiva viipymättä konsernijohtolle.

Kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilikauden tulee olla kalenterivuosi. Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä tulee noudattaa soveltuvaa yhteisöoikeudellista lainsäädäntöä, kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätössäännöksiä, kuntalain mukaisia konsernisäännöksiä sekä hyvää kirjanpitoa.

Tytäryhteisöjen tulee toimittaa kunnalle tiedot konsernitilinpäätöksen laatimista varten. Konsernijohto tai muu konsernijohtoon määrittelemä taho (esim. talousjohto) antaa tarkemmat ohjeet konsernitilinpäätöksen laatimiseksi tarvittavista tiedoista, laadinta-aikataulusta, tiedonannon määräaajoista ja mahdollisista tiedonantopohjista tilinpäätös- ja toimintakertomustietojen ilmoittamisessa.

Keskeiset konserniyhtiöt esittelevät ajankohtaisia asioita ja toimintaansa kaupunginhallituksessa vähintään kerran tilikaudessa.

Tytäryhteisö raportoi säännöllisesti asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan tuloksellisuudesta ja taloudellisen aseman kehityksestä sekä toiminnan kestävyyyteen ja omaisuuden arvon kehittymiseen olennaisesti vaikuttavista tekijöistä kaupungin johdolle.

8 § Kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen

Kaupungin luottamushenkilöllä on oikeus saada kunnan viranomaisilta sen hallussa olevia tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, joita luottamushenkilö pitää toimessaan tarpeellisina ja jotka viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaan eivät ole vielä julkisia ja jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Tietopyyntö esitetään kirjallisesti kaupungin kirjaamolle.

Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamiaan tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä.

9 § Velvollisuus hankkia kaupungin kanta asiaan ennen päätöksentekoa

Tytäryhteisön konserniyhtiöineen ja konsernijohdon erikseen päättämän osakkuusyhteisön on hankittava jo asian valmisteluvaiheessa kirjallinen konsernijohdon kanta seuraaviin toimenpiteisiin:

Kaupunginhallituksen ennakkokäsitys

- 1) liiketoiminnan merkittävä tai poikkeuksellinen laajentaminen
- 2) merkittävä tai poikkeuksellinen investointi
- 3) hakeutuminen selvitystilaan tai konkurssiin.

- 4) yhtiöjärjestyksen muuttaminen
- 5) osakeanti tai muu pääomarakenteen muuttaminen
- 6) liiketoiminnan tai merkittävän kiinteistön myyminen tai muu olennainen liiketoiminnan uudelleenjärjestely
- 7) yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kuntaan
- 8) tytär- tai osakkuusyhteisön perustaminen tai pääomittaminen tai omistusosuuden myyminen
- 9) merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiöitä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- 10) varojen sijoittaminen
- 11) tuloksen käsittely ennen yhteisön hallituksen tilinpäätöskäsittelyä
- 12) vaikutuksiltaan merkittävän oikeudellisen prosessin aloittaminen
- 13) toimitusjohtajan valinta, toimitusjohtajasopimus sekä toimitusjohtajalle maksettavat muut taloudelliset etuudet
- 14) tulospalkkiojärjestelmän käyttöönotto ja siinä tehtävät muutokset
- 15) yhteisössä noudatettavan työehtosopimuksen valinta tai vaihtaminen
- 16) eläkeyhtiön valinta ja vaihtaminen (mikäli muu kuin Keva)
- 17) muu yhteisön tulokseen, pääoman tuottoon tai riskiin olennaisesti vaikuttava tapahtuma.
- 18) muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimukseen perustuvista oikeuksista luopuminen
- 19) periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset, merkittävät henkilöstöpoliittiset ratkaisut.

Kaupungin ennakkokäsityksen hankkiminen ei muuta tytäryhteisön johdon oikeudellista asemaa ja vastuuta, eikä siirrä vastuuta konsernijohdolle.

Tytäryhteisön toimitusjohtajan velvollisuutena on hankkia ennakkokäsitys ja hallituksen puheenjohtajan velvollisuutena on valvoa, että ennakkokäsitys on haettu ja että se kirjataan pöytäkirjaan siinä hallituksen kokouksessa, jossa ennakkokäsityksen alaisesta asiasta tehdään päätös.

10 § Keskitetyt konsernitoiminnot

Konserniin kuuluvien yhteisöjen tulee selvittää yhteistyössä talousyksikön kanssa tukipalveluja hankkiessaan konsernin muiden yhteisöjen tarjoamat palvelut ja niiden kilpailukykyisyys muihin käytettävissä oleviin vaihtoehtoihin nähden, jotta päästään kaupunkikonsernin kokonaisedun kannalta tarkoituksenmukaiseen ratkaisuun.

Tytäryhteisöjen tulee huomioida hankinnoissaan laki julkisista hankinnoista. Konserniyhtiöiden tulee noudattaa kaupungin hankintaperiaatteita sekä hankinnoista erikseen annettuja ohjeita sekä olla mukana mahdollisuuksien mukaan kaupungin hankintasopimuksissa. Kaupungin kanssa neuvotellaan ja sovitaan myös muusta tarkoituksenmukaisesta hankintayhteistyöstä taloudellisten hyötyjen aikaansaamiseksi.

Kaupungin tilapalvelut-yksikkö hallinnoi ja omistaa palvelutuotantoon käytettäviä tiloja ja koordinoi kaupunkikonsernin tilojen käyttöä. Tytäryhteisöt sijoittuvat ensisijaisesti kaupunkikonsernin omistamiin tiloihin. Konsernissa käytetään yhtenäisiä kiinteistönvuokrausperusteita.

Tietohallinto koordinoi kaupunkikonsernin ICT-palveluja ja vastaa tietohallintostrategioiden toteuttamisesta. Tarkoituksena on käyttää mahdollisimman kattavasti konsernin omia tai seudullisesti tai maakunnallisesti hankittuja yhteisiä ICT-järjestelmiä.

Kaupunkikonsernissa haetaan taloudellisia hyötyjä sekä tuotannollisia volyymietuja myös muissa tukipalveluissa kuten HR-palveluissa ja talouspalveluissa.

11 § Konsernitalous

Tytäryhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi.

Kaupungin tytäryhteisöt liittyvät konsernin sisäisen pankin jäseniksi ja konsernitilin käyttäjiksi.

Tytäryhteisöjen rahoitus-, laina-, takaus- ja vakuusasiat valmistellaan yhteistyössä kaupungin johdon kanssa.

Kaupungin talousjohtaja ohjaa konsernin tytäryhtiöitä rahoituskustannusten minimoinnissa. Menestyksellisen rahoituksenhallinnan toteuttamiseksi tytäryhteisön tulee ennen rahoituksen hakemista ilmoittaa kaupungin talousjohtajalle rahoitustarpeesta, jotta asiaa voidaan arvioida koko kaupunkikonsernin kannalta. Tytäryhteisöjen lainarahoituksen kilpailutus hoidetaan yhteistyössä kaupungin talousjohtajan kanssa.

Tytäryhtiöiden tulee noudattaa kaupungin korkoriskinhallintapolitiikkaa. Korkojohdannaisten hankinta ja kilpailuttaminen suunnitellaan yhdessä kaupungin talousjohtajan kanssa.

Tytäryhteisöjen tulee toiminnassaan ottaa huomioon, että kuntien kriisikuntakriteerit mitataan konserniluvuista.

12 § Henkilöstö

Tytäryhteisöt noudattavat kaupungin yleisiä henkilöstöpolitiikan periaatteita. Erityisesti harkinnanvaraisten etujen myöntämisessä yhteisöjen tulisi pyrkiä noudattamaan kaupungin henkilöstöpolitiikan periaatteita. Merkittävistä henkilöstöön liittyvistä asioista on neuvoteltava etukäteen kaupungin johdon kanssa.

Tytäryhteisö on vastuussa oman organisaationsa henkilöstöpolitiikan kehittämisestä yhdessä sovituin säännöin. Henkilöstön rekrytoinnissa tulee yhteisöjen ottaa huomioon konsernin sisäiset henkilöstön siirtotarpeet.

Uudet tytäryhteisöt liittyvät Kuntien eläkevakuutuksen jäsenyhteisöiksi, jollei kaupungin johdon kanssa ole muuta sovittu.

13 § Kaupungin tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen

Kaupunginhallitus päättää hallitusjäsen ehdokkaiden nimeämisestä tytäryhteisöjen hallitukseen. Asian valmistelee nimitystoimikunta, jonka muodostaa kaupunginhallituksen puheenjohtajisto. Kaupunginjohtajalla (esittelijä), hallintojohtajalla sekä talousjohtajalla on toimikunnassa puhe- ja läsnäolo-oikeus. Nimitystoimikunta tekee esitykset kaupunginhallitukselle tytäryhtiöiden hallitusten jäsenistä. Hallitusjäsen ehdokkaiksi tulee nimetä ja valita tasa-arvolain mukaisesti tasapuolisesti naisia ja miehiä. Tytäryhteisöjen hallitukseen nimetään kuntakonsernin ulkopuolisia henkilöitä, mikäli se on kuntakonsernin kokonaisedun näkökulmasta perusteltua.

Tytäryhteisöjen hallituksella tulee kollektiivina olla toimialan tuntemuksen lisäksi riittävä liiketoiminnan ja talouden osaaminen sekä kyky ohjata toimitusjohtajaa yhteisölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi (kuntalaki 47 §). Eryteisesti markkinoilla toimiminen ja kannattavan liiketoiminnan johtaminen edellyttävät hallituksen jäseniltä yhteisön toimialan, talouden ja liiketoiminnan tuntemusta. Hallituksen valinnassa lähtökohtana tulee olla, että hallituksen jäsenillä on kyky tasavertaiseen keskusteluun yhtiön johdon kanssa.

Haminan Energia Oy:n, Hamina-Asunnot Oy:n (pl. asukasjäsenet) ja HaminaKotka Satama Oy:n haminalaisilta hallituksen jäseniltä edellytetään Hyväksytyt hallituksen jäsen -tutkinto (HHJ) tai vastaava tutkinto tai henkilö sitoutuu suorittamaan tutkinnon yhden vuoden kuluessa nimityksestä hallituksen jäseneksi.

Haminan Energia Oy:n hallitukselta kollektiivisesti edellytettävät osaamiskriteerit:

- Yritystalouden tuntemus
- Toimialan liiketoiminnan tuntemus
- Kokemus osakeyhtiön hallitustyöskentelystä
- Mikäli yhtiön hallituksessa ei ole edellä kuvattua osaamista, yhtiön hallitukseen voidaan lisäksi nimetä 1-2 ulkopuolista asiantuntijajäsentä.

Yhteisön on toimintakertomuksessaan ilmoitettava tilikauden aikana pidettyjen hallituksen kokousten lukumäärä ja jäsenten osallistuminen hallituksen kokouksiin.

Konsernivastuuhenkilöllä on oikeus osallistua valvonnassaan olevan tytäryhteisön hallituksen kokoukseen ja käyttää puheoikeutta. Tytäryhteisön hallituksella on velvollisuus sallia valvontavastuuhenkilön osallistuminen hallituksen kokouksiin. Konsernijohdon edustajaksi yhteisön hallituksen kokouksiin voidaan kutsua myös muu kaupungin viranhaltija, jolle annetaan hallituksen kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus.

Kaupungin tytäryhteisön hallinnossa on toimittava siten, että tytäryhteisön toiminta vastaa kaupungin tavoitteita ja että kaupunki ja tytäryhteisö toimivat yhteistyössä, kun se on koko konsernin kannalta hyödyllistä eikä aiheuta ristiriitaa ao. tytäryhteisön toimintaan sovellettavan pakottavan lainsäädännön kanssa. Yhteisön toimielinten jäsenten on toiminnassaan otettava huomioon kaupunkikonsernin kokonaisetutytär yhteisön edun ohella.

Tytäryhteisöjen asioita kaupunkikonsernin sisällä käsittelevät luottamushenkilöt, viranhaltijat ja työntekijät ovat rikoslaissa ilmaistun rangaistusvastuun uhalla salassapitovelvollisia tietoonsa saamistaan yhteisöjä koskevista liike- tai ammattisalaisuuksista.

Kunnan tytäryhteisön hallituksen ja toimitusjohtajan tehtävään sovelletaan osakeyhtiölakia. Kyse ei ole siis kunnallisesta luottamustoimesta, vastuut ja velvollisuudet poikkeavat merkittävästi kunnan luottamushenkilöiden vastuista ja velvollisuuksista ja tämä tulee ottaa huomioon hallituksen jäseniä valittaessa ja suostuttaessa tehtävän vastaanottamiseen. Hallituksen ja toimivan johdon tulee tuntea yhtiön toimintaa koskevan lainsäädännön lisäksi esimerkiksi ympäristö-, työ-, ja verolainsäädäntö ja he kantavat siitä vastuun.

14 § Tytäryhteisöjen hallitusten jäsenille maksettavat palkkiot ja korvaukset

Kaupunginhallitus määrittelee tytäryhteisöjen hallitusten jäsenille maksettavien palkkioiden tason ja ohjeistaa tytäryhteisöä asiasta. Matkakustannusten korvausta sekä ansionmenetykskorvauksia yhtiö voi maksaa noudattamalla soveltuvin osin Haminan kaupungin hallintosääntöä (luku luottamushenkilöiden palkkiot).

15 § Hyvä hallintotapa ja johtaminen kaupunkikonsernissa

Konserniohjeen liitteenä on Haminan kaupunkikonsernin hyvää hallintotapaa ja johtamista koskeva ohje, joka määrittelee tytäryhteisöjen johdon eli hallituksen ja palkattujen johtajien roolia, velvollisuuksia ja suhdetta kaupunkiin osakkeenomistajana.

Tytäryhteisöjen hallitusten tulee huolellisesti tutustua kaupungissa ja tytäryhteisön hallituksessa hyväksytyyn ohjeeseen ja noudattaa sitä hallitustyöskentelyssään. Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajan tulee huolehtia hallituksessa hyväksytyn ohjeen antamisesta uudelle toimitusjohtajalle ja uusille hallituksen jäsenille heidän tultua valituksi tehtävään.

Hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskeva ohje ohjaa myös yleisohjeena kuntaa yhtiökokouksessa edustavia ja muita kunnan puolesta omistajaohjausta käyttäviä.

16 § Tiedottaminen

Kuntalain 29 §:n mukaisesti kunnan on tiedotettava kunnan toiminnasta asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Kaupungin toiminta käsittää kaupungin ja kaupunkikonsernin osallistumisen yhteistoimintaan tai muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan.

Yhteisön tai säätiön on annettava tiedotusta varten kaupungin viestinnälle ohjeiden mukaiset tiedot. Ennen tietojen antamista yhteisön tai säätiön on arvioitava, voidaanko tiedot antaa aiheuttamatta yhteisölle haittaa.

Yhteisön tai säätiön on myös oma-aloitteisesti tiedotettava toiminnastaan ja taloudestaan. Yhteisön tai säätiön on informoitava kaupunkia ennen merkittävän asian julkiseksituloa. Yhteisön tiedottamisen on tuettava kaupungin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa sekä noudatettava kaupungin viestinnän linjauksia.

Yhteisöjä koskevasta tiedotuksen tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä vastaa yhteisön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja sekä kaupungin puolella kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa yhteisöjä koskevissa asioissa tulee huomioida kaupungin yleiset tiedotusperiaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset.

Tytäryhteisöjen tulee tehdä yhteistyötä kaupungin viestinnän kanssa, erityisesti merkittävässä tytäryhteisön muutos- ja kriisitilanteissa. Tytäryhteisön on tiedotettava organisaationsa viestinnän strategisista suunnitelmista, muutoksista ja toiminnasta kaupungin johdolle.

17 § Konsernin tilintarkastus

Tytäryhteisön tilintarkastajaksi valitaan kaupungin tilintarkastusyhteisö, ellei tästä poikkeamiseen ole tytäryhteisöjen suureen lukumäärään tai muuhun tarkastuksen järjestämiseen perustuvaa syytä. Kaikkiin kaupungin tytäryhteisöihin tulee valita tilintarkastaja, vaikka yhteisöä koskevat säännökset sallisivat myös toiminnantarkastajan valitsemisen. Asia tulee huomioida yhtiöjärjestyksessä.

Kaupungin tilintarkastajalla on kuntalain 124.2 §:n mukaan oikeus saada tietoja salassa pidettävistä asioista kunnan viranomaisten lisäksi myös suoraan kuntakonserniin kuuluvalta yhteisöltä, mikäli tilintarkastaja pitää tietoja tarpeellisina tarkastustehtävän hoitamiseksi.

18 § Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnalla on oikeus pyytää ja saada tytäryhteisöiltä tietoja valtuuston asettaminen tavoitteiden toteutumisen ja kuntakonsernin tuloksellisuuden arviointia varten. Tarkastuslautakunta voi kutsua tytäryhteisön toimielimen jäsenen tai palveluksessa olevan henkilön kuultavaksi lautakunnan kokoukseen. Tarkastuslautakunnan jäsen ei saa paljastaa haltuunsa saamaa salassa pidettävää tietoa sivulliselle.

Tarkastuslautakunnalla on toimielimenä Kuntalain 124.1 §:n mukaan oikeus saada tietoja salassa pidettävistä asioista, mikäli se katsoo ne tarpeellisiksi arviointitehtävän hoitamiseksi. Tietojensaantioikeus on rajattu koskemaan kunnan hallussa olevia asiakirjoja; tarkastuslautakunta ei voi esimerkiksi pyytää asiakirjoja suoraan kunnan tytäryhteisöltä. Yksittäisen jäsenen tietojensaantioikeuteen sovelletaan luottamushenkilön tietojensaantioikeutta.

19 § Sisäinen tarkastus

Kaupungin sisäisellä tarkastuksella on kaupunginjohtajan toimeksiannosta oikeus tarkastaa tytäryhteisön toimintaa tarvittavassa laajuudessa. Kaupunginjohtajalla on myös oikeus yksittäistapauksissa vaatia sisäisten selvitysten teettämistä, mikäli kaupungin omistajapoliittinen etu tätä vaatii.

20 § Ohjeen voimaantulo

Kaupunginvaltuuston hyväksymä konserniohje tulee voimaan välittömästi hyväksymisen jälkeen.

LIITE

Hyvä hallintotapa ja johtaminen

Sisällysluettelo

1 JOHDANTO

Kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöiden hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevan ohjeen tavoite ja tarkoitus

2 YHTIÖKOKOUS

3 HALLITUS

Hallituksen tehtävät
Hallituksen puheenjohtajan tehtävät
Hallituksen työskentely ja päätöksenteko
Hallituksen jäsenistä ilmoitettavat tiedot

4 TOIMITUSJOHTAJA

Tehtävät ja vastuut
Nimittäminen
Toimitusjohtajasopimus

5 YHTEISÖN MUU JOHTO

6 PALKKIOT JA PALKITSEMINEN

Hallitusten jäsenten palkkiot
Toimitusjohtajan ja muun johdon palkitseminen
Palkitsemisjärjestelmä ja palkitsemista koskevat periaatteet sekä palkkoja ja palkkioita koskevien tietojen ilmoittaminen

7 VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN JA RISKIEN HALLINTA

Raportointi
Konsernivalvonnan toimintaperiaatteet Sisäinen valvonta ja riskienhallinta Sisäinen tarkastus
Tytäryhteisön valvontavastuuhenkilö
Konsernijohtoryhmä

8 TILINTARKASTUS

9 KONSERNIN SISÄINEN YHTEISTYÖ

10 VIESTINTÄ

11 JULKISET HANKINNAT

12 LAHJOMAN VASTAISET PERIAATTEET

13 VAITIOLOVELVOLLISUUS JA ASIAKIRJAJULKISUUS

14 VASTUUVAKUUTUKSET

I JOHDANTO

Kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöiden hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevan ohjeen tavoite ja tarkoitus

Hyvä hallinto- ja johtamistapa Haminan kaupunkikonsernissa -ohjeen tavoitteena on tukea kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä ja omistajaohjausta siten, että konsernia voidaan johtaa ja ohjata yhtenäisillä ohjeilla ja toimintaperiaatteilla. Ohjeella yhtenäistetään konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen johtamis- ja hallintokäytäntöjä ja siten varmistetaan, että tytäryhteisössä toteutuvat terveet liikeperiaatteet, riittävä avoimuus, tulostietojen oikeellisuus sekä asianmukainen sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Ohje osaltaan varmistaa, että kaupungin omaisuutta hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, tehokkaasti, tuottavasti ja luotettavasti kaupunkikonsernin kokonaisuutena turvaten.

Ohje täydentää lakisääteisiä menettelytapoja ja kaupungin konserniohjetta. Ohjeessa tuodaan esille osakeyhtiölain mukaiset osakkeenomistajan, hallituksen ja toimitusjohtajan roolit ja siihen liittyvä toimivalta sekä selkeytetään näiden eri roolien välistä työnjakoa ja vastuuta. Ohjeen pääasiallisena kohteena on yhteisön hallitus ja toimitusjohtaja.

Ohje toimii yleisohjeena kaupunkia yhtiökokouksessa edustaville ja muille kaupungin puolesta omistajaohjausta käyttäville. Tytäryhteisöjen hallitusten on noudatettava ohjetta toiminnassaan ja valmistellessaan asioita yhtiökokoukselle. Tytäryhteisöjen hallitukseen valittujen jäsenien tulee tutustua kaupungissa ja tytäryhteisön hallituksessa hyväksytyihin ohjeisiin ja noudattaa niitä hallitustyöskentelyssään. Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajan tulee huolehtia hallituksessa hyväksytyin ohjeen antamisesta uudelle toimitusjohtajalle ja uusille hallituksen jäsenille heidän tultua valituksi tehtävänsä.

Ohjeen soveltamisala

Hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevan ohjeen hyväksyy kaupunginvaltuusto osana konserniohjetta ja antaa sen tytäryhteisöjen hallituksille toimintaohjeeksi, jonka yhtiön hallitus sekä yhtiökokous hyväksyy yhteisöä sitovaksi. Ohjetta tulee noudattaa kaupunkikonsernissa ja konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä. Tytäryhteisön hallituksen tulee toimittaa konserninjohdolle pöytäkirjaote ohjeen hyväksymisestä yhteisöä sitovaksi.

Kaupungin osakkuusyhtiöissä kaupungin edustajien tulee pyrkiä siihen, että hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevaa ohjetta noudatetaan soveltuvin osin. Ohje ei koske kuntayhtymien hallintoa ja johtamista.

2 YHTIÖKOKOUS

Sen lisäksi, mitä osakeyhtiölaissa säädetään, Haminan kaupunkikonsernin tytäryhteisöissä:

- Tytäryhteisöiden tulee toimittaa kutsu varsinaiseen yhtiökokoukseen kirjallisesti viimeistään kolme viikkoa ennen kokousta. Ylimääräisen yhtiökokouksen koolle kutumisesta on sovittava konserninjohtajan kanssa.
- Varsinaisen yhtiökokouksen ja ylimääräisen yhtiökokouksen kutsun liitteenä tulee aina olla kokouksen asialista ja yhteisön yhteystiedot puhelinnumero mukaan luettuna.

Lisäksi kutsun liitteenä tulee olla kulloinkin kokouksessa käsiteltävistä asioista riippuen:

- tilinpäätös
- toimintakertomus
- tilintarkastuskertomus
- talousarvio mahdollisine vastikkeineen (asunto-osakeyhtiö, keskinäinen kiinteistöyhtiö)
- yhteisön hallituksen yksiselitteinen päätösehdotus mahdollisista muista asioista mm. yhtiöjärjestyksen muuttaminen, osakepääoman muuttaminen
- muut mahdolliset kokoukseen liittyvät asiaperit.

Hallituksen puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä toimitusjohtaja osallistuvat yhtiökokoukseen.

Yhteisön hallituksen jäsen ei voi toimia äänivaltaisena yhtiö- tai vuosikokousedustajana.

Yhtiökokous ohjeistaa hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinnan valitessaan hallituksen jäsenet. Hallituksen jäseneksi ja varajäseneksi valittavalta on ennen valintaa saatava kirjallinen suostumus tehtävään.

Allekirjoitetusta yhtiökokouspöytäkirjasta tulee lähettää jäljennös kaupungin yhtiö- tai vuosikokousedustajalle, vastuuhenkilölle ja kaupungin kirjaamoon.

Yhteisön tulee ilmoittaa hallituksen varsinaiseksi jäseniksi, varajäseniksi, tilintarkastajaksi ja varatilintarkastajaksi valituille tahoille valinnasta kyseiseen tehtävään toimittamalla asianosaiselle ote yhtiökokouksen pöytäkirjasta.

3 HALLITUS

Sen lisäksi, mitä osakeyhtiölaissa sekä muussa yhteisöä koskevassa lainsäädännössä säädetään, Haminan kaupunkikonsernin tytäryhteisöiden hallituksia koskevat alla mainitut kohdat.

Hallituksen tehtävät

Hallituksen tehtävänä on edistää yhteisön ja osakkeenomistajien sekä kaupunkikonsernin kokonaisuutta. Kaupungin edustajien tulee huolehtia siitä, että kaikkien osakkeenomistajien edut tulevat tasapuolisesti huomioon otettua.

Hallitus

- kutsuu koolle yhtiökokouksen
- panee täytäntöön yhtiökokouksen päätökset
- valitsee hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan yhtiökokouksen ohjeistuksen mukaisesti
- hyväksyy yhteisön strategian ja valvoo sen toteuttamista
- hyväksyy sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet ja seuraa niiden toteuttamista
- varmistaa johtamisjärjestelmän toiminnan
- hyväksyy budjetin
- valitsee ja erottaa toimitusjohtajan
- ohjaa, tukee ja valvoo määräyksiin ja ohjein toimitusjohtajan vastuulla olevaa yhteisön johtamista siten, että hallituksella on riittävä ja ajantasainen kontrolli ylimmän johdon tehtävä- ja vastuualueista sekä yhteisön sisäisestä tilasta.
- määrittää toimitusjohtajan sekä toimitusjohtajan varamiehen toimitusuhteen ehdot ja hyväksyy kirjallisen toimitusjohtajasopimuksen sen jälkeen, kun on saanut niihin konsernijohdon kannan
- päättää yhteisön toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen epätavallisista ja laajakantoisista toimenpiteistä

- päättää yhteisön asioista sen mukaan kuin yhtiöjärjestyksessä on määrätty tai muutoin yhteisön sisäisesti on toimitusjohtajan kanssa sovittu
- huolehtii yhteisön asioiden tiedottamisesta, ellei sitä ole delegoitu hallituksen puheenjohtajalle tai toimitusjohtajalle tai muulle henkilölle
- edustaa yhteisöä ja kirjoittaa sen toiminimen
- antaa oikeuden yhteisön edustamiseen hallituksen jäsenelle, toimitusjohtajalle tai muulle henkilölle yhtiöjärjestyksen määräysten mukaan.

Hallituksen puheenjohtajan tehtävät

Hallituksen puheenjohtajalla ei ole oikeutta tehdä yksin päätöstä hallituksen puolesta, ellei hallitus ole nimenomaisesti erikseen valtuuttanut hallituksen puheenjohtajaa päättämään jostakin yksittäisestä asiasta.

Yhteisön tulee jakaa toimitusjohtajan ja hallituksen puheenjohtajan vastualueet selkeästi erillisellä hallituksen hyväksymällä työjärjestyksellä.

Hallituksen puheenjohtajan tehtävänä on muun muassa

- huolehtia, että hallitus on toimintakykyinen ja päätösvaltainen
- johtaa hallituksen työskentelyä niin, että hallitus huolehtii tehtävistään mahdollisimman tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti
- seurata toimitusjohtajan tehtäviä ja valvoa, että toimitusjohtaja on tehtäviensä tasalla
- vastata siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa tai jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii
- hyväksyä toimitusjohtajan laatima esityslista hallituksen kokouksia varten
- johtaa ja kehittää hallituksen työskentelyä, valvoa kokousten valmistelua, toimia kokouksessa puheenjohtajana sekä huolehtia siitä, että kokouksesta pidetään pöytäkirjaa ja sen allekirjoittamisesta
- huolehtia osaltaan siitä, että kaupungin tytäryhteisöissä noudatetaan kaupunkikonsernissa annettua tytäryhteisöjen konserniohjetta sekä hyvästä hallinto ja -johtamistavasta annettuja ohjeita
- huolehtia erityisesti siitä, että konserniohjeen 10 §:ssä mainituista asioista on ennen hallituksen lopullista päätöstä hankittu konsernijohtoon ennakkokäsitys
- hyväksyä toimitusjohtajan matkalaskut ja edustuskulut sekä sopia lomista ellei johtajasopimuksessa oli toisin sovittu
- pitää yhteyttä hallituksen jäseniin ja toimitusjohtajaan kokousten välillä
- pitää tarvittaessa yhteyttä omistajiin kuten esim. konsernijohtoon ja muihin sidosryhmiin myös yhtiökokousten välillä
- seurata tarkasti yhteisön toimintaa
- luoda osaltaan hyvä ilmapiiri hallituksen toiminnalle
- vastata siitä, että hallituksen työskentelyssä noudatetaan hallituksen hyväksymän työjärjestyksen määräyksiä.

Hallituksen ja sen puheenjohtajan tehtävät ovat strategisia. Hallituksen puheenjohtaja ei osallistu yhteisön operatiivisen toiminnan johtamiseen. Hallituksen puheenjohtajan laskut hyväksyy hallituksen varapuheenjohtaja.

Hallituksen työskentely ja päätöksenteko

Hallitus työskentelee ja tekee päätöksensä hallituksen kokouksissa kollektiivisena elimenä. Puhelin- ja sähköpostikokoukset rinnastetaan tavanomaisiin kokouksiin ja niistä on laadittava normaaliin tapaan pöytäkirja.

Toimitusjohtajalla on oikeus olla läsnä hallituksen kokouksissa ja käyttää niissä puhevaltaa. Hallituksen kokouksista on laadittava pöytäkirja, jonka kokouksen puheenjohtaja ja vähintään yksi hallituksen siihen valitsema jäsen allekirjoittavat. Hallitus voi myös päättää, että kaikki läsnäolijat allekirjoittavat pöytäkirjan.

Hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oikeus saada eriävä mielipiteensä merkityksi pöytäkirjaan.

Hallituksen jäsenten on säilytettävä saamiaan asiakirjoja ja muuta tietoa huolellisesti ja niin, ettei ulkopuolisilla ole pääsyä liikesalaisuudeksi katsottavaan tietoon.

Myös asiakirjoja tuhottaessa hallituksen jäsenten on toimittava niin, ettei ulkopuolisella ole pääsyä liikesalaisuudeksi katsottavaan tietoon.

Hallitus ei saa tehdä päätöstä tai ryhtyä muuhun toimenpiteeseen, joka on omiaan tuottamaan osakkeenomistajalle tai muulle henkilölle epäoikeutettua etua yhteisön tai toisen osakkeenomistajan kustannuksella.

Hallitus tai hallituksen jäsen ei saa noudattaa sellaista yhtiökokouksen tai yhteisön muun toimielimen päätöstä, joka on osakeyhtiölain tai yhtiöjärjestyksen vastaisena pätemätön.

Yhteisön hallituksen puheenjohtaja ja jäsenet koulutautuvat ja sitoutuvat jatkuvasti kehittämään hallitustyöskentelyn edellyttämää osaamistaan.

Hallituksen työjärjestys

Hallituksella on oltava työjärjestys, johon on kirjattu hallituksen työskentelytavat, kokousten pöytäkirjaaminen ja hallituksen kokoontumisaikataulu. Hallituksen työjärjestysmallina voidaan käyttää esimerkiksi Kuntaliiton mallia.

Hallituksen kokoukset

Yhteisön on raportoiva tilikauden aikana pidettyjen hallituksen kokousten lukumäärä sekä jäsenten osallistuminen hallituksen kokouksiin konsernijohdolle.

Hallituksen toiminnan arviointi

Hallituksen on arvioitava vuosittain toimintaansa ja työskentelytapojaan hallitustyöskentelyn kehittämiseksi. Arviointi voidaan toteuttaa sisäisenä itse arviointina tai käyttää ulkopuolista arvioitsijaa. Arvioinnin keskeisistä tuloksista tulee raportoida kirjallisesti konsernijohdolle.

Hallituksen jäsenten valinta

Yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet vuodeksi kerrallaan, mikäli yhtiöjärjestyksessä ei ole säädetty toisin. Hallituksen jäseneksi ja varajäseneksi valittavalta on ennen ensimmäistä valintaa saatava kirjallinen suostumus tehtävään.

Kaupunkikonserniin kuuluvissa yhteisöissä, joissa kunnilla on enemmistö, on hallituksen jäsenedokkaiden nimeämisessä ja valinnassa noudatettava naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annettua lakia (609/1986).

Hallituksen jäsenten lukumäärän ja hallituksen kokoonpanon on mahdollistettava hallituksen tehtävien tehokas hoitaminen. Yhteisöjen hallitukseen pyritään nimeämään sellaista osaamista omaavia henkilöitä, jotka tukevat konserniyhteisön strategiaa ja kehittämistarpeita. Hallituksen tehtävien ja tehokkaan toiminnan kannalta on tärkeää, että hallitus koostuu jäsenistä, joilla on riittävä ja monipuolinen osaaminen sekä toisiaan täydentävä kokemus yhteisötoiminnan hallinnosta ja johtamisesta sekä yhteisön toimialasta. Hallituksen tulee koostua henkilöistä, joilla on asiantuntemusta ja kykyä operatiivisen johdon ohjaukseen ja tukemiseen sekä mahdollisuus käyttää riittävästi aikaa tehtävän hoitamiseen. Yhteisön hallitukseen on mahdollista nimittää jäseniä myös muilla kuin poliittisilla perusteilla.

Hallitukseen on perusteltua valita vähintään viisi ja enintään yhdeksän jäsentä lukuun ottamatta tehtäväalueeltaan suppeita yhteisöitä, joihin valitaan kolme jäsentä.

Hallituksen tiedonsaanti ja uuden hallituksen jäsenen perehdyttäminen

Yhteisön toiminnasta on annettava hallitukselle riittävät tiedot.

Hallituksen yksittäisen jäsenen on osoitettava mahdolliset tiedonsaantipyynnönsä toimitusjohtajalle tai hallituksen puheenjohtajalle, jotka puolestaan huolehtivat siitä, että pyydyt tiedot tulevat tarpeellisessa määrin koko hallituksen ja toimitusjohtajan tietoon.

Hallituksen jäsenellä ei ole oikeutta osoittaa pyyntöjään suoraan yhteisön organisaatiolle tai konsernin yksittäiselle toimihenkilölle.

Uusi hallituksen jäsen tulee erikseen perehdyttää yhteisön toimintaan.

Hallituksen jäsenten riippumattomuus

Hallituksen keskeinen tehtävä on valvoa yhteisön toimivan johdon toimintaa. Valvonnan edistämiseksi hallitusten jäsenten on oltava yhteisöstä aidosti riippumattomia.

Hallituksen jäsen ei ole riippumaton, jos

- jäsenellä on työ- tai toimisuhte yhteisöön tai sen kilpailijaan
- jäsen on ollut työ- tai toimisuhteessa yhteisöön viimeisen kolmen vuoden aikana ennen hallituksen jäsenyyden alkamista
- jäsen saa yhteisöltä tai yhteisön toimivaan johtoon kuuluvilta henkilöiltä vähäistä suuremman korvauksen hallitustehtäviin liittymättömistä palveluista tai muusta neuvonnasta, esimerkiksi konsulttitehtävistä yhteisössä
- jäsen kuuluu toimivaan johtoon toisessa yhteisössä ja yhteisöiden välillä on tai on viimeisen vuoden aikana ollut asiakkuus-, toimittajuus- tai yhteistyösuhde, joka on merkittävä toiselle yhteisölle
- ristikkäinen valvontasuhte (kahdessa yhteisössä jäsenet ovat ristikkäin toistensa toimivassa johdossa ja hallituksessa).

Hallituksen jäsenet eivät voi olla työ- tai virkatehtävissään esimies-alaisuuksissa. Määräys ei koske henkilöstön edustajaa yhteisön hallituksessa.

Yhtiön hallituksen on vuosittain käsiteltävä hallituksen ja toimivan johdon lähipiirisidonnaisuudet. Sidonnaisuuksista pidetään erillistä rekisteriä.

Hallituksen jäsenistä ilmoitettavat tiedot

Suostumuksen yhteydessä hallituksen jäsenet täyttävät hallituksen jäsenen perustietoilmoituksen, jossa ilmoitetaan:

- nimi
- syntymävuosi
- osoite
- mahdolliset sidonnaisuudet yhteisöön tai muihin yhteisöihin, mikäli sidonnaisuudella voi olla merkitystä tehtävien hoitamisen kannalta.

Yhteisön on pidettävä yllä vastaavaa rekisteriä hallituksen jäsenistä. Perustietoilmoituksella annettavissa tiedoissa tapahtuneista olennaisista muutoksista on viipymättä ilmoitettava yhteisölle.

4 TOIMITUSJOHTAJA

Sen lisäksi, mitä osakeyhtiölaissa säädetään, Haminan kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen toimitusjohtajia koskevat alla mainitut kohdat.

Tehtävät ja vastuut

Toimitusjohtajan tehtäviä ovat muun muassa

- toteuttaa hallituksen hyväksymää strategiaa
- yhteisön liiketoimintojen suunnittelu, johtaminen ja valvonta
- yhteisön ylempien elinten, kuten hallituksen toimintojen valmistelu, esittely ja päätösten täytäntöönpano
- informoida hallituksen puheenjohtajaa tytäryhteisön päivittäistilanteesta
- yhteisön muun kuin hallituksen päätösvallassa olevan henkilöstön palvelukseen ottaminen
- tavanomaisten hankinta- ja asiakassopimusten tekemisestä huolehtiminen
- hankkia ennen yhteisön sisäistä päätöksentekoa riittävän ajoissa konsernijohtajan ennakkokäsitys konsernionheen 10 §:ssä mainituissa asioissa
- huolehtia siitä, että yhteisön kaupparekisteritiedot ovat ajan tasalla
- huolehtia siitä, että yhteisön osake- ja osakasluettelot ovat ajan tasalla
- huolehtia siitä, että yhteisölle otetaan toimitusjohtajaa ja hallitusta koskevat vastuuvakuutukset
- edustaa yhteisöä tehtäviinsä kuuluissa asioissa.

Nimittäminen

Hallitus nimittää toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa.

Yhteisön hallituksen puheenjohtajan on yhteistyössä yhteisölle nimetyn valvontavastuuhenkilön kanssa hankittava kaupungin konsernijohtajan ennakkokäsitys toimitusjohtajan valintaan ja toimitusjohtajasopimukseen sekä mahdollisen tulospalkkiojärjestelmän käyttöönottoon tai sen muutokseen. Yhteisön toimitusjohtajalta ja hänen sijaiseltaan on saatava ennen nimitystä kirjallinen suostumus tehtävään.

Toimitusjohtajasopimus

Toimitusjohtajan palvelussuhteen keskeisistä ehdoista on laadittava yhteisön ja toimitusjohtajan välillä kirjallinen toimitusjohtajasopimus, jonka hallitus hyväksyy. Kaupungin tytäryhteisöjen on noudatettava toimitusjohtajasopimuksen tekemisessä konsernijohtajan kanssa sovittuja toimintatapoja. Ennen toimitusjohtajasopimuksen lopullista hyväksyntää tulee se käsitellä konsernijohtajan kanssa. Hallituksen puolesta sopimuksen allekirjoittaa hallituksen puheenjohtaja.

Toimitusjohtajan tulee ilmoittaa sivutoimensa hallituksen hyväksyttäväksi ja omat ja lähiomaisen omistukset muissa yhteisöissä ja muut seikat, mikäli omistuksella voi olla merkitystä tehtävien hoitamisen kannalta. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös olennaisia muutoksia mainituissa seikoissa. Uusiin toimitusjohtajasopimukseen ei saa sisällyttää lisäeläkejärjestelmiä.

5 YHTEISÖN MUU JOHTO

Yhteisön on konsernijohdolle annettavassa toimintakertomuksessa esitettävä johdon organisaatio. Mikäli yhtiössä on johtoryhmä, yhteisön on selostettava johtoryhmän kokoonpano, tehtävät sekä jäsenten vastualueet.

Johtoryhmän pääasiallinen tehtävä on avustaa toimitusjohtajaa päätöksenvalmistelussa ja päätöksenteossa. Johtoryhmän päätökseksi tulee toimitusjohtajan mielipide.

6 PALKKIOT JA PALKITSEMINEN

Hallitusten jäsenten palkkiot

Yhtiökokouksessa päätetään yhtiön hallituksen jäsenten kokous- ja vuosipalkkiosta konsernijohdon hyväksymien määräytymisperusteiden mukaisesti. Korvauksena voidaan maksaa kokous- ja/tai vuosipalkkioita siten kuin konsernijohdolla on päättänyt.

Hallituksen jäsenet eivät voi olla osallisena yhteisön tulospalkkio- tai muissa vastaavissa järjestelmissä.

Toimitusjohtajan ja muun johdon palkitseminen

Tulospalkkio ja muiden yhteisön sisäisten palkitsemisjärjestelmien kehittäminen on yhteisön hallituksen vastuulla. Yhteisön hallitus päättää toimitusjohtajan palkitsemisesta. Yhteisön hallituksen puheenjohtajan on hankittava yhteistyössä yhteisölle nimetyn valvontavastuuhenkilön kanssa konsernijohdon ennakkokäsitys tytäryhteisön toimitusjohtajan palkkaukseen sekä mahdollisen tulospalkkiojärjestelmän käyttöönottoon tai sen muutokseen ennen päätöksentekoa.

Yhteisön toimitusjohtajan palkitsemisjärjestelmässä ei käytetä optio- tai osakeperusteista palkitsemista.

Palkitsemisjärjestelmä ja palkitsemista koskevat periaatteet sekä palkkoja ja palkkioita koskevien tietojen ilmoittaminen

Yhteisön hallituksen on selostettava yhteisön toimitusjohtajalle ja muulle henkilöstölle suunnatun palkitsemisjärjestelmän periaatteet ja päätöksentekojärjestys sekä mahdolliset lisäeläkejärjestelmät ja yhteisön toimitusjohtajalle ja henkilöstölle viimeisellä tilikaudella maksettujen tulospalkkojen ja -palkkioiden määrä ja palkitsemisen perusteet konsernijohdolle annettavassa toimintakertomuksessa.

Konsernijohdolle annettavassa toimintakertomuksessa on myös mainittava, mikäli tulospalkkiota ei ole maksettu.

Hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja toimitusjohtajan sijaiselle viimeksi päättyneen tilikauden aikana maksettujen palkkojen ja palkkioiden sekä luontaisetujen yhteismäärä on ilmoitettava eriteltynä konsernijohdolle annettavassa toimintakertomuksessa.

7 VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN JA RISKIEN HALLINTA

Raportointi

Yhteisön hallituksen on huolehdittava, että yhteisössä on säännöllinen raportointi tavoitteiden toteutumisesta ja toiminnasta, joka on oikeassa suhteessa liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen. Yhteisön hallituksen on selostettava konsernijohtolle annettavassa toimintakertomuksessa tavoitteiden ja talouden toteutumisen raportointia yhtiön hallitukselle.

Yhteisön hallituksen on niin ikään varmistettava, että sille toimitetaan päätöksenteon tueksi investointien takaisinmaksu- ja kannattavuuslaskelmat, ja että ne arkistoidaan yhtiössä asianmukaisesti.

Konsernivalvonnan toimintaperiaatteet

Yhteisön hallituksen on määriteltävä sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet. Yhteisön toimitusjohtajan on huolehdittava riittävän ja toimivan sisäisen valvonnan toteuttamisesta ja ylläpitämisestä sekä toimivuuden varmistamisesta.

Konsernivalvonnasta vastaa kaupungin konsernijohto. Vuosittain kaupungin konsernitilinpäätöksessä annetaan kaupunginhallituksen selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta toteutetaan valtuuston hyväksymien kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden mukaisesti, jotka on käsiteltävä yhteisön hallituksessa. Yhteisön toimitusjohtajan on huolehdittava sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta ja ylläpitämisestä sekä toimivuuden varmistamisesta.

Yhteisön hallituksen on selostettava konsernijohtolle annettavassa toimintakertomuksessa hallituksen tietoon tulleita sisäisen valvonnan kehittämistarpeita, merkittävämpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä.

Sisäinen tarkastus

Tytäryhteisön hallituksen tulee tarvittaessa järjestää tytäryhteisössä oma sisäisen tarkastuksen toiminto arvioimaan valvonnan ja riskienhallinnan riittävyttä ja asianmukaisuutta, kun siihen on perusteltua tarvetta esimerkiksi liiketoiminnan luonteen, laadun ja laajuuden vuoksi.

Tytäryhteisön valvontavastuuhenkilö

Kaupunginhallitus nimeää strategisten yhteisöjen valvontavastuuhenkilöt ja kaupunginjohtaja muiden yhteisöjen valvontavastuuhenkilöt. Valvontavastuuhenkilöllä on läsnäolo- ja puheoikeus yhteisön hallituksessa tai vastaavassa toimielimessä kuntayhtymiä lukuun ottamatta ja yhtiön hallituksen tulee tehdä päätös valvontavastuuhenkilön läsnäolo- ja puheoikeuden myöntämisestä kaikkiin kokouksiin sekä kokouskutsujen lähettämisestä samoin periaattein kuin hallituksen muille jäsenille.

Valvontavastuuhenkilö toimii konsernijohtoon ja tytäryhteisön välisenä yhteyshenkilönä ja valvoo valtuuston asettamien omistajapoliittisten linjauksien sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Lisäksi vastuuhenkilö seuraa konserniohjauksen toimivuutta tytäryhteisössä ja raportoi tarvittaessa kaupunginjohtajalle.

Yhteisön toimitusjohtajan tehtävä on hankkia ennen yhteisön sisäistä päätöksentekoa riittävän ajoissa konsernijohtoon ennakkokäsitys konserniohjeen 10 §:ssä mainituissa asioissa.

Ennakkokäsitysmenettelyn mukaisissa asioissa vastuuhenkilö toimii yhteyshenkilönä yhteisön hallituksen puheenjohtajan, yhteisön toimitusjohtajan sekä konsernijohtajan välillä.

Konsernijohtoryhmä

Kaupunginvaltuuston hyväksymän konserniohjauksen periaatteet ja omistajapoliittiset linjaukset tytäryhteisöissäohjeen mukaisesti kaupunginjohtaja nimeää konsernijohtoryhmän. Konsernijohtoryhmä osallistuu konsernijohtajan tukena sille konserniohjeessa määrättyjen ennakkokäsitysmenettelyyn liittyvien asioiden valmisteluun ja antaa tarvittaessa lausunnon valmisteltavasta asiasta. Konsernijohtoryhmä seuraa kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista. Konsernijohtoryhmä seuraa kaupunkikonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämisestä kaupunginjohtajalle ja kaupunginhallitukselle. Konsernijohtoryhmä ylläpitää ja kehittää konsernijohtajan ja konserniyhteisöiden välistä raportointia ja tiedonkulkua.

8 TILINTARKASTUS

Tytäryhteisön ja tilintarkastajan välisessä tilintarkastusta koskevassa sopimuksessa on edellytettävä, että yhteisön tilintarkastaja on velvollinen tilintarkastuskertomuksessaan nimenomaisesti lausumaan tilinpäätöksen vahvistamisesta, tuloksen käsittelystä hallituksen esittämällä tavalla sekä vastuuvapaudesta. Jos tilintarkastaja on esittänyt hallitukselle, toimitusjohtajalle tai muulle vastuuvapaudesta huomautuksen seikoista, jota ei esitetä tilintarkastuskertomuksessa vaan tilintarkastuspöytäkirjassa, huomautukset on kirjattava hallituksen pöytäkirjaan ja toimitettava pöytäkirja tiedoksi kaupungin konsernijohtajalle.

Yhteisön on ilmoitettava toimintakertomuksessa tai sitä vastaavassa kertomuksessa tilintarkastajan palkkiot tilikaudelta. Jos tilintarkastajalle on maksettu palkkiota tilintarkastukseen liittymättömistä palveluista, nämä palkkiot on ilmoitettava erikseen.

9 KONSERNIN SISÄINEN YHTEISTYÖ

Konsernihallinto järjestää tytäryhteisöjen toimitusjohtajille, hallituksen puheenjohtajille ja jäsenille sekä tarvittaessa muulle henkilöstölle tilaisuuksia, joilla pyritään edistämään konsernin sisäistä yhteistyötä ja parhaimpien käytäntöjen omaksumista. Tytäryhteisöjen edustajat ovat velvoitettuja osallistumaan näihin tilaisuuksiin.

Konsernijohto ei osallistu tytäryhteisöjen toiminnalliseen päätöksentekoon eikä päivittäisjohtamiseen muutoin kuin yhtiökokouksissa ja konserniohjeessa konsernijohtajan ennakkoluovan selvittämisen piiriin kuuluvissa asioissa.

10 VIESTINTÄ

Tytäryhteisöä koskevasta viestinnästä vastaa yhteisön puolella hallitus ja toimitusjohtaja sekä kaupungin puolella konsernijohto.

Mikäli yhteisön toiminta on laajaa tai yleistä mielenkiintoa herättävää, on yhteisön huolehdittava, että yhteisössä laadittu vuosikertomus on yleisesti saatavilla. Vuosikertomus ja vastaavat tiedot ovat yleisesti saatavilla, mikäli ne ovat yhteisön internetsivuilla.

11 JULKISET HANKINNAT

Kaupunkikonserniin kuuluvan tytäryhteisön ollessa julkisista hankinnoista tai erityisalojen hankinnoista annetun lain tarkoittama hankintayksikkö, on hallituksen ja toimitusjohtajan valvottava, että yhteisössä noudatetaan julkisista hankinnoista tai erityisalojen hankinnoista annettuja säädöksiä ja ohjeita.

Yhteisön hallituksen ja toimitusjohtajan tulee huolehtia siitä, että tytäryhteisö ei menetä hankintalainsäädännön tai oikeuskäytäntöön perustuvaa sidosyksikköasemaa suhteessa kaupunkiin ilman konsernijohtolle annettua etukäteistietoa asiasta, jotta konsernijohto voi tarvittaessa esittää kantansa asiaan.

Hallituksen ja toimitusjohtajan on myös valvottava, että tytäryhteisössä noudatetaan harmaan talouden torjunnasta annettuja säännöksiä ja ohjeita.

I2 LAHJOMAN VASTAISET PERIAATTEET

Tytäryhteisön on noudatettava hyvää liiketapaa kestityksen ja muun vieraanvaraisuuden tarjoamisen ja vastaanottamisen suhteen. Tytäryhteisön on soveltuvin osin noudatettava kaupungin antamia ohjeita ulkopuolisten kustantamista matkoista ja muiden taloudellisten etujen vastaanottamisesta ja antamisesta.

Tytäryhteisöt eivät anna taloudellista tukea poliittiseen toimintaan.

I3 VAITIOLOVELVOLLISUUS JA ASIAKIRJAJULKISUUS

Tytäryhteisön hallituksen jäsen, toimitusjohtaja, kaupunginhallituksen jäsen, kaupunginjohtaja, valvontavastuuhenkilö tai muu kaupungin viranhaltija ei saa paljastaa ulkopuoliselle tytäryhteisön liikesalaisuuteen kuuluvaa asiaa. Erityisesti salassapitosopimusten osalta tulee noudattaa erityistä varovaisuutta, että kaupunki ei joudu korvausvastuuseen.

Tytäryhteisössä saatua tietoa liikesalaisuudesta ei saa oikeudettomasti käyttää eikä ilmaista hankkiakseen itselleen tai toiselle etua ja toista vahingoittaakseen.

Edellä mainittujen henkilöiden on lisäksi säilytettävä saamiaan asiakirjoja ja muuta tietoa huolellisesti ja niin, ettei ulkopuolisilla ole pääsyä liikesalaisuudeksi katsottavaan tietoon. Myös asiakirjoja tuhottaessa edellä mainittujen henkilöiden on toimittava niin, ettei ulkopuolisella ole pääsyä liikesalaisuudeksi katsottavaan tietoon.

I4 VASTUUVAKUUTUKSET

Tytäryhteisöllä on oltava riittävä vastuuvakuutus hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle, mikäli se on riskeiltä suojautumisen kannalta perusteltua.